

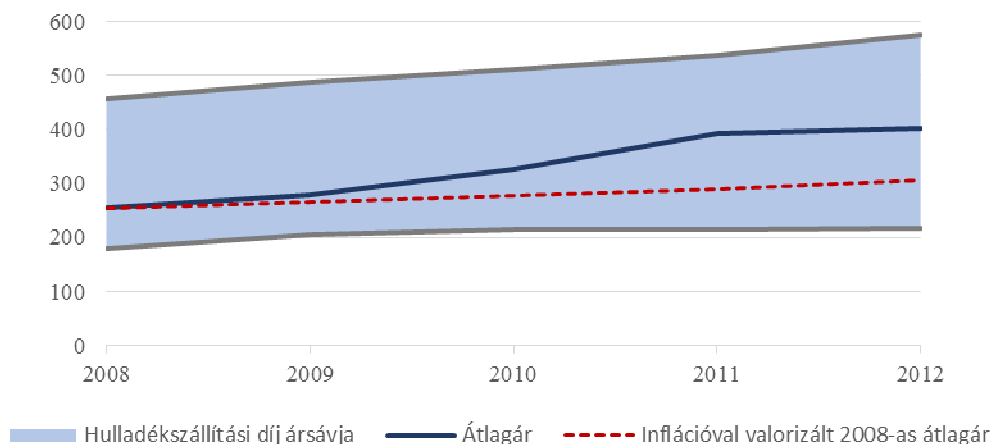
TÁJÉKOZTATÓ

a többségi önkormányzati tulajdonú hulladékgazdálkodó társaságok főbb ellenőrzési tapasztalatairól

Az Országgyűlés az ÁSZ tv. 2011. évi módosításával tette lehetővé, hogy az Állami Számvevőszék (ÁSZ) ellenőrzései kiterjedjenek az önkormányzati többségi tulajdonú társaságokra is. Az ÁSZ közlekedési társaságok és színházi társaságok ellenőrzését követően 2014-ben szisztematikusan kezdte meg távhőszolgáltató és hulladékkezelő cégek ellenőrzését.

2015 közepéig az ÁSZ 36 gazdasági társaság gazdálkodásának szabályszerűségével kapcsolatos jelentést hozott nyilvánosságra, tapasztalatait rendszerbe foglalta és 2015. október 16-án megjelentette „A hulladékgazdálkodó és távhőszolgáltató önkormányzati többségi tulajdonú társaságok ellenőrzési tapasztalatairól” c. tanulmányt. A tanulmányban – amely elérhető az ÁSZ honlapján (www.asz.hu/publikaciok/elemzesek-tanulmanyok) – kilenc önkormányzati tulajdonú hulladékgazdálkodó társaság 2008-2012 közötti időszakra vonatkozó ellenőrzési tapasztalatai találhatóak meg.

A számvevőszéki ellenőrzések feltárták, hogy a közszolgáltatás fogyasztói árainak alakulásában a hulladékszállítási szektorban a 9 szolgáltatónál a legkisebb és legmagasabb díjak közötti eltérés 2012-ben több mint 2,5-szeres volt. A fogyasztói árak 2008-2012. közötti 20%-os emelkedéséhez képest a hulladékszállítás átlagos díjai közel háromszor gyorsabb (58%-os) ütemben drágultak.

Díjváltozás a hulladékgazdálkodó társaságoknál (110 literes hulladékgyűjtőre vetítve, Ft)

Az önköltségszámítás végrehajtásának a hulladékkezelést végző társaságok gazdálkodásában kulcsszerepe van. A szabályozás hiánya, hibái, hiányosságai eleve az alkalmazott díjak megalapozását, átláthatóságát kérdőjelezi meg.

Az ÁSZ ellenőrzések megállapították, hogy a hulladékgazdálkodó társaságok közül kilencből kettő nem rendelkezett az önköltségszámítás rendjére vonatkozó szabállyal, így ezeknél a cégeknél nem volt megállapítható, hogy a hulladékszállítás bevételei fedezetet nyújtottak-e a működéshez szükséges költségekre, ráfordításokra, valamint a közszolgáltatás fejleszthető fenntartásához szükséges kiadásokra. Négy társaság díjkalkulációja pedig az önköltségszámítás nem megfelelő szabályozása miatt nem volt megalapozott. A díjkalkuláció során hiba volt, hogy a társaságok nem vették figyelembe a díjcsökkentő tényezőket (pl. állami, önkormányzati támogatások, melléktermékek hasznosítása), nem határozták meg az általános költségek felosztásának elveit, illetve a közvetett költségekkel nem számoltak.

A hulladékgazdálkodási közszolgáltatás bevételeinek és ráfordításainak elszámolása terén a társaságokra jellemző volt, hogy a közvetett költségeket – azokat a ráfordításokat, amelyeknél a felmerülés időpontjában nem volt eldönthető, hogy melyik tevékenységhez kapcsolódtak – utólag nem osztották fel, illetve a felosztás folyamatát, módszereit ellenőrizhető módon nem támasztották alá. Előfordult az is, hogy a közhasznú társaságként bejegyzett szolgáltató nem tett eleget a törvényi előírásoknak, mivel nem tartotta nyilván elkülönítetten az alapcél szerinti közhasznú tevékenységből, illetve a gazdasági/vállalkozási tevékenységből származó ráfordításait.

A társaságok ügyvezetőinek tett számvevőszéki javaslatok mintegy harmada célozta az egyéb tevékenység folytatása miatt szükséges, jogszabályi előíráson alapuló, úgynevezett szétválasztási kötelezettség társaságon belüli szabályozását, ahhoz a megfelelő nyilvántartási rendszer kialakítását.

A számvevőszéki ellenőrzésben érintett társaságok követelésállománya az ellenőrzött időszakban (2008-2012) nőtt. A növekedés elsősorban az időszak első felében volt jellemző. A követelésállomány növekedésének egyik jellemző oka a díjhátralékok nem megfelelő kezelése volt. A társaságoknál a hiányosságokat jellemzően a határidőn túli követelések kezelésénél, a követelések minősítésénél, továbbá az értékvesztés elszámolásánál tapasztalta az ÁSZ.

Az ÁSZ ellenőrzési tapasztalatai szerint a kilenc hulladékgazdálkodási közszolgáltatást nyújtó társaság kétharmada nem tartotta be a jogszabályi előírásokat, mivel nem kezdeményezte a jegyzőnél a díjhátralék adók módjára történő behajtását. Ezek közül három társaság a törvényben előírtakat megsértve követeléskezelő (díjbeszedő) társasággal kötött megbízási szerződést a díjhátralékok behajtására, három társaság pedig egyáltalán nem kezelte a követelésállományát.

Az Állami Számvevőszék jelentései elérhetőek az ÁSZ honlapján (www.asz.hu/jelentesek), az ellenőrzésekkel és az ÁSZ tevékenységével kapcsolatos híreket pedig megtalálja az ÁSZ Hírportálján (www.aszhirportal.hu).

Állami Számvevőszék

Budapest, 2015. november 3.